

РЕЦИКЛИРАЊЕ РАО – РЕЦИКЛИРАЊЕ ЗАТВОРЕНИХ ИЗВОРА ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Домаћим законодавним и регулаторним оквиром препознате су две активности: рециклажа радиоактивног отпада и рециклажа извора зрачења. Наведене активности су у складу са концептом рециклаже дефинисаним од стране ИАЕА.

Рециклирање РАО

Чланом 168. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС“, број 95/18 и 10/19) прописано је да је један од облика обраде радиоактивног отпада и његова рециклажа за поновну употребу.

Рециклажа радиоактивног отпада се може вршити од стране носиоца адекватног одобрења у постројењима за управљање и прераду РАО.

У документу *IAEA Nuclear Safety and Security Glossary, 2022 (Interim) Edition, IAEA, Vienna, 2022* је у одредници *minimization (of waste)* наведено следеће:

recycling. The process of converting waste materials into new products.

Термин „рециклирање“ који се односи на радиоактивни отпад у Закону о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности и Правилнику о управљању радиоактивним отпадом и истрошеним нуклеарним горивом („Службени гласник РС“, број 127/21) користи се у смислу наведене дефиниције односно:

„Рециклирање (радиоактивног отпада)“ је процес (конвертовања) претварања (радиоактивног) отпадног материјала у нови производ.

У циљу адекватног поступања покренут је поступак за измену Правилника о управљању радиоактивним отпадом и истрошеним нуклеарним горивом („Службени гласник РС“, број 127/21) у смислу допуне члана 3. уношењем нове дефиниције „рециклирање радиоактивног отпада“.

Рециклирање затвореног радиоактивног извора

Чланом 109. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС“, број 95/18 и 10/19) наведено је између осталог да ислужени извор може да се рециклира, пренесе на другог носиоца лиценце или преда у централно складиште.

Рециклажу ислужених извора може да врши носилац адекватног одобрења за производњу, препакивање и рециклирање затворених извора зрачења, у складу са Правилником о условима за категоризацију радијационих делатности („Службени гласник РС“, бр. 94/19, 133/21, 30/22, 113/22 и 81/23).

У документу *„Guidance on the Management of Disused Radioactive Sources“*, IAEA, Vienna 2018 је у параграфу 7. тачка с. наведено следеће:

7. *The terms used in this Guidance have the same meanings as those terms defined in the Code and the supplementary Guidance on the Import and Export of Radioactive Sources (the Import–Export Guidance). The following additional terms are specifically defined for this Guidance:*

c. “Recycling” means using the radioactive material from a disused source in a new radioactive source or in an unsealed form;

Имајући у виду да је Република Србија званично, путем изјава предатих у седиште Међународне агенције за атомску енергију, подржала примену „Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources“ као и два пратећа документа „Guidance on the Management of Disused Radioactive Sources“ и „Guidance on the Import and Export of Radioactive Sources“ термин „рециклирање“ који се односи на затворене изворе у Закону о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности се користи у смислу горе наведене дефиниције односно:

„Рециклирање (затвореног извора)“ значи коришћење радиоактивног материјала из искоришћеног извора у новом (затвореном) радиоактивном извору или у форми отвореног извора.

Дефиниција „рециклирање затвореног извора“ биће наведена у правилнику којим се регулише контрола радиоактивних извора а који је у изради.